

PAULUS
voor
IEDEREEN

DE GEVANGENISBRIEVEN

EFEZIËRS, FILIPPENZEN,
KOLOSSENZEN EN FILEMON

Voor

Julian en Miranda
In herinnering aan het grote mysterie van Christus en de kerk
(Efeziërs 5,31-32)

PAULUS

voor

IEDEREEN

GEVANGENISBRIEVEN

EFEZIËRS, FILIPPENZEN
KOLOSSENZEN EN FILEMON

MET BIJBELSTUDIEGIDS

TOM
WRIGHT

© Nicholas Thomas Wright 2002, 2004, 2009, 2010

Oorspronkelijke uitgever Society for Promoting Christian Knowledge,
Londen

Oorspronkelijke titel *Paulus for Everyone – The Prison Letters*

© Nederlandse editie: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD
Franeker, 2011

De Bijbelteksten zijn met toestemming van het Nederlands
Bijbelgenootschap overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

Vertaling drs. David de Vos

Vertaling Bijbelstudiegidsen: *Efeziërs* Margriet Visser-Slofstra, *Filippenzen*

drs. David de Vos, *Kolossenzen en Filémon* Martin Strengholt

Omslagontwerp Monica Capoferri

Omslagfoto Andrea Rossi

www.uitgeverijvanwijnen.nl

ISBN 9789051943214

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd in welke vorm dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form whatsoever without
previous written permission from the publisher.

INHOUD

<i>Introductie</i>			9
<i>Kaart Middellandse Zeegebied</i>			12
EFEZIËRS			
Efeziërs	1,1-3	Gezegend is de soevereine God!	15
Efeziërs	1,4-10	De keuze en het plan	19
Efeziërs	1,11-14	De erfenis en de Geest	23
Efeziërs	1,15-23	De kracht van de koning kennen	27
Efeziërs	2,1-7	Waarschuwingen op de verkeerde weg	30
Efeziërs	2,8-10	Genade, geen werken	34
Efeziërs	2,11-16	Twee zullen één worden	38
Efeziërs	2,17-22	Het onthullen van de nieuwe tempel	41
Efeziërs	3,1-7	Gods verborgen plan eindelijk onthuld	45
Efeziërs	3,8-13	Wijsheid voor de heersers	49
Efeziërs	3,14-21	Gods liefde, Gods macht – in ons	52
Efeziërs	4,1-10	Maak je roeping waar!	56
Efeziërs	4,11-16	Volwassen christendom	61
Efeziërs	4,17-24	Het oude uit, het nieuwe aan	65
Efeziërs	4,25-5,2	De vriendelijkheid die gelijk is aan God zelf	68
Efeziërs	5,3-10	Duisternis en licht wat betreft seks	72
Efeziërs	5,11-20	Licht en duisternis	77

INHOUD

Efeziërs	5,21-33	Echtgenotes en echtgenoten	81
Efeziërs	6,1-9	Kinderen, ouders, slaven en meesters	85
Efeziërs	6,10-17	Gods complete wapenrusting	89
Efeziërs	6,18-24	Gebed en vrede	94

FILIPPENZEN

Filippenzen	1,1-11	De redenen van Paulus om dankbaar te zijn	101
Filippenzen	1,12-18a	De koning wordt verkondigd	105
Filippenzen	1,18b-26	Leven of sterven	109
Filippenzen	1,27-30	Het evangelie in het openbaar	112
Filippenzen	2,1-4	Eenheid in alles	115
Filippenzen	2,5-11	De gezindheid van de Messias	119
Filippenzen	2,12-18	De inspanning voor de redding	123
Filippenzen	2,19-24	Over Timoteüs	126
Filippenzen	2,25-30	Over Epafroditus	129
Filippenzen	3,1-6	Waarschuwing: vertrouw niet op het vlees	133
Filippenzen	3,7-11	Het winnen van de Messias	137
Filippenzen	3,12-16	Doorgaan tot de finish	141
Filippenzen	3,17-4,1	Hemelburgers	144
Filippenzen	4,2-9	Verheug je in de Heer!	148
Filippenzen	4,10-13	Het verborgen geheim	152
Filippenzen	4,14-23	Afsluiting: dank en groeten	155

KOLOSSENZEN

Kolossenzen	1,1-8	Dankzegging voor het werk van het evangelie	161
Kolossenzen	1,9-14	Gebed om wijsheid en dankbaarheid	165
Kolossenzen	1,15-20	Het prijzen van Jezus Christus	169

INHOUD

Kolossenzen 1,21-23	Verzoend en onwrikbaar in het geloof	174
Kolossenzen 1,24-29	De koning, die in jou leeft	178
Kolossenzen 2,1-7	Gods verborgen schat – koning Jezus!	182
Kolossenzen 2,8-12	Pas op voor misleiders	186
Kolossenzen 2,13-19	De wet en het kruis	191
Kolossenzen 2,20-3,4	Sterven en opstaan met Christus	195
Kolossenzen 3,5-11	Oude kleren, nieuwe kleren	198
Kolossenzen 3,12-17	Liefde, vrede en dankbaarheid	202
Kolossenzen 3,18-4,1	Het christelijk gezin	206
Kolossenzen 4,2-9	De gemeenschap van gebed	210
Kolossenzen 4,10-18	Groeten van anderen	214

FILEMON

Filemon 1-7	Groeten	221
Filemon 8-14	Het verzoek van Paulus	226
Filemon 9-25	Het perspectief van Paulus	230

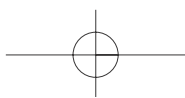
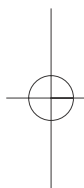
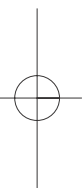
<i>Woordenlijst</i>	235

BIJBELSTUDIEGIDSEN	257

Efeziërs	259

Filippenzen	284

Kolossenzen en Filemon	305

INTRODUCTIE

De allereerste keer dat iemand in het openbaar de mensen over Jezus vertelde, was het heel duidelijk: deze boodschap is voor *iedereen*.

Het was een geweldige dag – het wordt wel de geboortedag van de kerk genoemd. De machtige wind van Gods geest had door de volgelingen van Jezus gewaaid, waardoor ze vervuld waren van een nieuwe vreugde en zich van Gods aanwezigheid en kracht bewust waren. Hun leider, Petrus, had een paar weken daarvoor nog gehuild als een baby, omdat hij vloekend bezworen had dat hij Jezus niet eens kende. Nu stond hij aan een enorme menigte uit te leggen dat er iets was gebeurd wat de wereld voorgoed had veranderd. Wat God voor hem, Petrus, had gedaan, begon hij nu voor de hele wereld te doen: nieuw leven, vergeving, nieuwe hoop en kracht begonnen te bloeien als lentebloemen na een lange winter. Een nieuw tijdperk was begonnen, waarin de levende God nieuwe dingen zou gaan doen in de wereld – en het zou beginnen op die plaats, op dat tijdstip met de mensen die naar hem luisterden.

‘Deze belofte is voor *jullie*,’ zei hij, ‘en voor jullie kinderen en voor iedereen die ver weg is’ (Handelingen 2,39). Het was niet alleen voor de persoon die naast je stond. Het was voor iedereen.

Petrus’ woorden kwamen uit: binnen een opvallend korte tijd verspreidde de jonge beweging zich over het grootste gedeelte van de in die tijd bekende wereld. En één manier waarop de belofte aan *iedereen* bekend werd, was door de geschriften van de eerste christelijke leiders. Deze korte werken – voor het grootste gedeelte brieven en verhalen over

INTRODUCTIE

Jezus – werden wijdverspreid en gretig gelezen. Ze waren nooit bedoeld voor een religieuze of intellectuele elite. Vanaf het eerste begin waren ze bedoeld voor iedereen.

Dit is in onze tijd niet anders. Natuurlijk, het is van belang dat sommige mensen tijd en zorg besteden aan het historische bewijs, de betekenis van de originele woorden (de eerste christenen schreven in het Grieks) en het precieze, bijzondere effect van wat verschillende schrijvers zeiden over God, Jezus, de wereld en zichzelf. Deze serie, de *Bijbel voor iedereen*, is nauwkeurig gebaseerd op de boeken die ons daarover vertellen. Maar het doel van al die boeken is dat de boodschap bekend kan worden bij iedereen, vooral bij mensen die normaal geen boek met voetnoten en Grieks zouden lezen. Voor dat soort mensen zijn de boeken uit deze serie geschreven. En daarom staat er een woordenlijst achterin, met de belangrijkste woorden die je nodig hebt om verder te kunnen komen en een simpele beschrijving van wat ze betekenen. Telkens als je een woord **vetgedrukt** in de tekst ziet staan, kun je achterin opzoeken hoe het ook alweer precies zat.

Er zijn vandaag de dag natuurlijk veel vertalingen van het Nieuwe Testament beschikbaar. Degene die ik hier aanbied, is gemaakt voor dezelfde soort lezer: een die wellicht niet direct de meer formele, soms zelfs zware toon van sommige standaardvertalingen zou begrijpen. Ik heb uiteraard geprobeerd zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven, maar mijn belangrijkste doel is geweest er zeker van te zijn dat de woorden niet alleen tot sommige mensen kunnen spreken, maar tot iedereen.¹

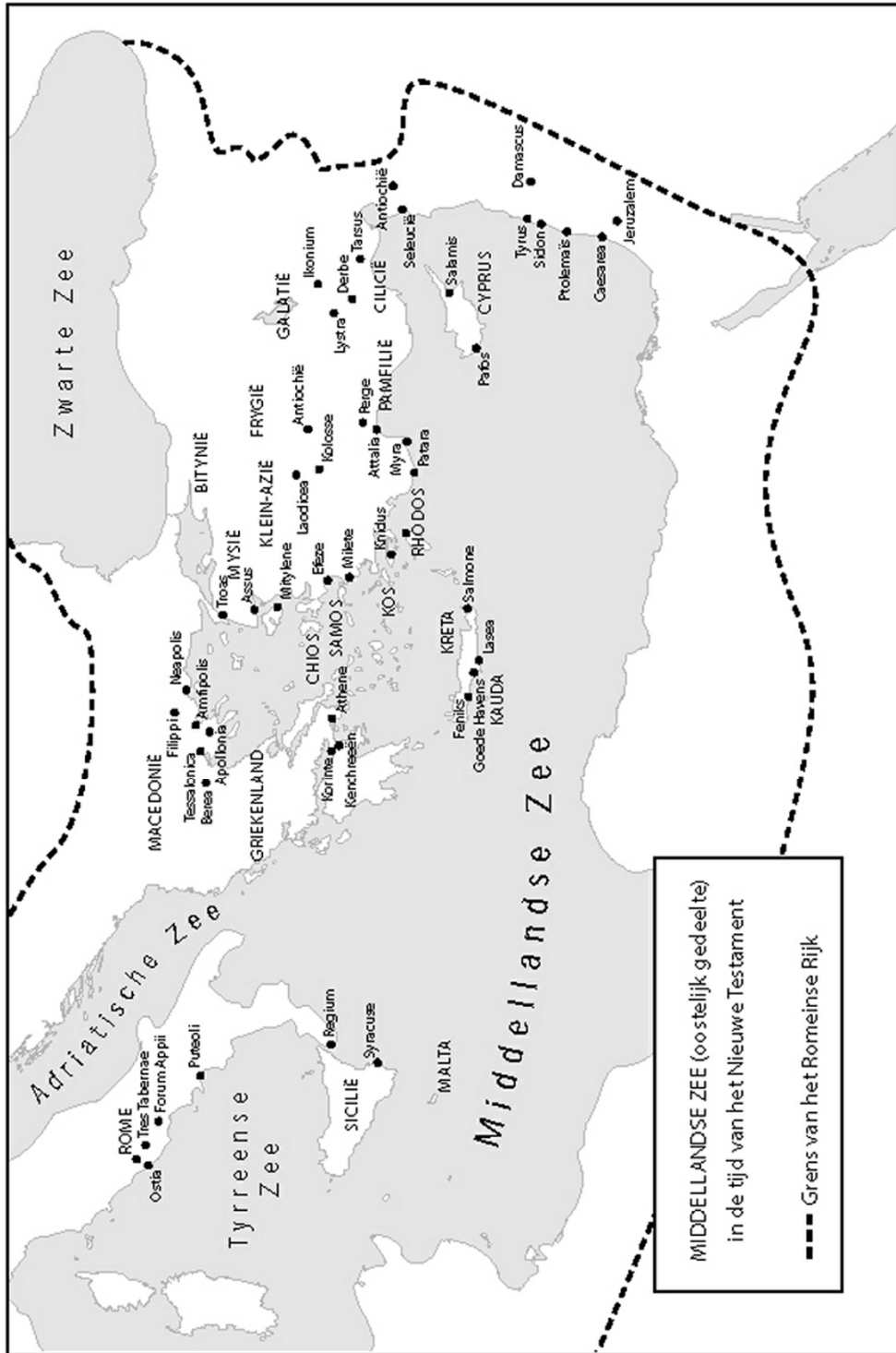
In dit boek worden de vier korte brieven behandeld die

¹ Het vertalen van Wrights Bijbelvertaling uit het Engels zorgt voor te veel afstand van de grondtekst. Daarom wordt voor deze serie de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) gebruikt, die met hetzelfde doel is vertaald. Namen en citaten in de lopende tekst zijn waar mogelijk ontleend aan de NBV. [Noot van de vertaler.]

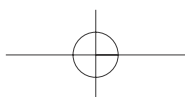
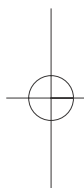
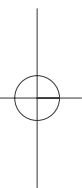
INTRODUCTIE

Paulus schreef toen hij in de gevangenis zat: Efeziërs, Filippenzen, Kolossenzen en Filemon. Zijn persoonlijke omstandigheden maken deze brieven extra aangrijpend. Ze laten ons een man zien die enorme moeilijkheden en tegenspoed te verduren krijgt en door alles heen zijn geloof en hoop behoudt. Maar nog indrukwekkender is wat hij te zeggen heeft aan de jonge kerken – en, in Filemons geval, aan één man die voor een ontzettend moeilijk moreel dilemma komt te staan. Nog geen dertig jaar na de dood en opstanding van Jezus heeft Paulus al een prachtig en veelkleurig beeld uitgewerkt van wat Jezus bewerkt heeft, van Gods wereldwijde plan en van de uitwerking daarvan in de levens van gewone mensen. Dus hier zijn ze: *Paulus voor iedereen – de gevangenisbrieven!*

Tom Wright

EFEZIËRS

EFEZIËRS 1,1-3

Gezegend is de soevereine God!

¹Van Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jezus. Aan de heiligen in Efeze, aan de gelovigen die één zijn in Christus Jezus.

²Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van Jezus Christus, de Heer.

³Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in de hemelsferen, in Christus, met talrijke geestelijke zegeningen heeft gezegend.

De meest succesvolle toeristische attractie die in de afgelopen tijd in Londen is geopend, is de 'London Eye', het Oog van Londen. Van ver lijkt het op een enorm reuzenrad, maar het is geen simpel kermisritje. Om te beginnen is het een enorm groot ding: het torent zo'n 135 meter boven de rivier de Theems uit. Er hangen 32 gondels aan, die per stuk twintig personen kunnen herbergen, en het duurt een halfuur voordat een gondel één volledig rondje heeft gemaakt. Genoeg tijd dus voor een prachtig uitzicht over het hele centrum van Londen, met zijn historische gebouwen en paleizen, kathedralen en abdijen, parken en tuinen, en op de voorgrond de Big Ben en de parlamentsgebouwen. De London Eye, zichtbaar vanaf veel plekken in de hoofdstad, is niet alleen op zichzelf een prachtig gezicht. Het is in feite de plek waar je het best mogelijke uitzicht op heel Londen hebt. Als je een beter uitzicht wilt, moet je in een vliegtuig stappen. De London Eye wordt dan ook beheerd door een luchtvaartmaatschappij.

De brief aan de Efeziërs lijkt in verhouding met de rest van de brieven van Paulus wel wat op de London Eye. Het is niet de langste of meest inhoudelijke brief van hem, maar hij biedt wel een adembenemend uitzicht op het hele landschap. Tijdens het draaien van het wiel krijg je vanaf hier een vergezicht op het ene thema na het andere, dat in het vroegchriste-

EFEZIËRS 1,1-3 Gezegend is de soevereine God!

lijke denken voorkomt: God, de wereld, Jezus, de kerk, de middelen van verlossing, christelijk gedrag, het huwelijk en de familie en de geestelijke strijd. Het is te vergelijken met wat er gebeurt als iemand die gewend is in Londen rond te wandelen alles ineens van bovenaf ziet – en ziet hoe alles makkelijk in verband te brengen is met de stad in z'n geheel. Zo zal de lezer die, na het lezen van de rest van Paulus' geschriften, bij Efeziërs terecht komt, een nieuw perspectief krijgen op de manier waarop zijn denken samenhangt.

Als we deze brief gaan lezen, moeten er eerst twee vragen behandeld worden. Ten eerste, was de brief echt van Paulus? Veel zorgvuldige wetenschappers hebben hieraan getwijfeld. Het is duidelijk dat sommige stukken van de brief in een vrij formele stijl geschreven zijn. De vurige debatstijl die Paulus in sommige andere brieven gebruikt en die soms bijna van de straat lijkt te komen, is hier niet te vinden. Aan de andere kant hebben sommige wetenschappers hun beeld van Paulus gebaseerd op een bepaalde uitleg van Romeinen en Galaten. Vervolgens vonden ze dat Efeziërs niet door dezelfde persoon geschreven kon zijn, omdat het die interpretatie niet ondersteunt. Sommigen hebben een compromis gevonden, door te stellen dat Paulus het misschien niet zelf heeft geschreven, maar een assistent onder zijn toezicht. Mijn eigen visie, die ik zal volgen tijdens de bespreking van deze brief, is dat het niet moeilijk is de dingen die hij hier zegt met de inhoud van de andere brieven te verenigen als we eenmaal Paulus' denken begrijpen op de manier zoals ik denk dat het zou moeten. De schrijfstijl verschilt inderdaad wel wat, maar Paulus zou noch de eerste noch de laatste schrijver zijn die verschillende stijlen gebruikt, als verschillende situaties daar om vragen.

De tweede vraag volgt hieruit: voor wie was de brief echt bedoeld? Deze vraag komt al in het allereerste vers aan de orde, want in drie van de beste en oudste handschriften van Paulus die we hebben (uit de derde en vierde eeuw) ontbreken de woorden 'in Efeze'.

EFEZIËRS 1,1-3 Gezegend is de soevereine God!

Er zijn allerlei theorieën bedacht om dit te verklaren. De beste is volgens mij dat deze brief van oorsprong was bedoeld als een rondzendbrief aan verscheidene kerken in Efeze en het gebied daaromheen. Hij werd geschreven toen Paulus in de gevangenis zat en is vervolgens rondgebracht. Het zou best kunnen dat er een kopie bewaard werd door de kerk in Efeze, waardoor iemand later dacht dat hij *aan* Efeze geschreven was, in plaats van dat hij vanaf die plek verstuurd werd.

Paulus zegt in Kolossenzen – dat in veel opzichten erg lijkt op Efeziërs – dat hij een brief stuurt aan Laodicea die ook voor hen bedoeld is. Het is dus duidelijk dat hij soms rondzendbrieven schreef. De huidige brief is misschien zelfs die ‘brief aan Laodicea’, hoewel we dat niet zeker kunnen weten. En aan het begin van hoofdstuk 3 van de brief aan Efeze lijkt Paulus verschillende mensen aan te spreken die hem en zijn werk niet persoonlijk kennen – wat voor Efeze bijna niet voor te stellen is, omdat hij daar lange tijd is geweest. We zitten er daarom niet ver naast als we veronderstellen dat hij zijn brief bedoeld had voor verschillende jonge kerken, in een gebied van zo’n 150 kilometer rondom Efeze.

Meestal vertelt Paulus direct na de eerste groet waar hij voor bidt, als hij aan de kerk denkt waar hij aan schrijft. Hij zal dat verderop in dit eerste hoofdstuk alsnog doen (15-23). Maar een lang en vrij formeel gebed van dank en aanbidding aan God aan het begin van deze brief neemt de ereplaats in. In feite loopt dit openingsgebed vanaf vers 3 door tot aan vers 14. Hoewel we er vrij korte zinnen van kunnen maken (en hier hebben we er twee aparte delen van gemaakt), is het eigenlijk één lange stroom van aanbidding, en zo moeten we het ook zien. Voordat Paulus begint met een verslag van zijn specifieke gebeden, laat hij eerst datgene zien wat immers het juiste kader is voor alle christelijke gebed, reflectie en vermaning: de aanbidding en verering van de God die zijn liefde overvloedig over ons heeft uitgegoten.

Wie is dan deze God? Waarom moet hij op deze manier

EFEZIËRS 1,1-3 Gezegend is de soevereine God!

aanbeden en vereerd worden?

Paulus is onvermoeibaar in het herhalen van zijn antwoord op die vraag en wij zouden het nooit normaal moeten gaan vinden wanneer we het horen: de ware God, die onze blijde aanbidding verdient en zou moeten ontvangen, is de vader van de Heer Jezus, de koning, de **Messias**. Hij is niet gelijk aan de goden en godinnen van de heidense wereld. Hij is niet zomaar een of andere goddelijke kracht, een vage invloed of energie die ook wel 'het heilige' genoemd wordt. Hij is de God die de wereld gemaakt heeft en die zichzelf in en door Jezus bekend heeft gemaakt. Wat Paulus betreft, is elk beeld van God waar Jezus niet het centrum van is, een verdraaiing van de waarheid of een regelrechte leugen.

Het hele gebed, alle elf verzen ervan, is door en door verweven met het verhaal over wat God gedaan heeft in Jezus de Messias. Hij heeft ons gezegend in hem (vers 3). Hij koos ons in hem (vers 4), heeft ons voorbestemd in hem (vers 5), schonk ons genade in hem (vers 6), verlost ons in hem (vers 7), heeft zijn voornemen in hem bekendgemaakt (vers 9), met als doel alles in hem bijeen te brengen (vers 10). We hebben onze erfenis in hem ontvangen (vers 11), omdat we onze hoop op hem gevestigd hebben (vers 12) en in hem gemerkt zijn met het stempel van de **Geest** als zekerheid van wat er komen gaat (vers 13-14).

We zullen in het volgende gedeelte hier nauwkeuriger naar kijken. Maar wat ons het meest opvalt, in dit verbijsterende vergezicht van het hele goddelijke reddingsplan, is de manier waarop Paulus, de vaste overtuiging laat zien dat alles wat de ene God gedaan heeft, hij gedaan heeft in en door Jezus de Messias.

En alles wat hij 'in hem' deed, heeft hij *voor ons* gedaan. Als Paulus zegt dat wij 'in **Christus**' zijn (of 'in de koning' of 'in de Messias' – deze drie termen zijn eigenlijk vrijwel inwisselbaar, en gezamenlijk laten ze ons de volle betekenis van Jezus zien), bedoelt hij met name dat, net als in sommige Joodse filosofieën, de koning zijn volk vertegenwoordigt. Wat er met hem

EFEZIËRS 1,4-10 De keuze en het plan

gebeurt, gebeurt dus ook met het volk en wat voor hem geldt, geldt ook voor hen. Denk maar aan David die met Goliath vecht (1 Samuël 17). David *vertegenwoordigde* Israël. Hij was al gezalfd als koning en het was niet lang na zijn overwinning dat mensen beseften dat hij degene was die Israël Gods toekomst in zou leiden. Zo is het ook met ons: Jezus heeft de beslissende overwinning over de oudste en meest duistere vijand ooit behaald, en als wij 'in hem' zijn, 'in de koning', 'in Christus', zullen we stap voor stap ontdekken wat dat betekent.

Als we dat doen, zullen we bovenal leren de God te aanbidden, die het allemaal 'in hem' gedaan heeft. Als we Efeziërs vandaag de dag lezen, om als christenen gesterkt en bemoedigd te worden voor de nieuwe taken die voor ons liggen, moeten we blijven beseffen dat het echte christelijke leven en handelen voortvloeit uit aanbidding. Ware aanbidding van de ware God kan niet anders dan met vreugde en verbazing steeds opnieuw het verhaal vertellen over wat deze God in Jezus de Messias heeft gedaan. Geniet van het uitzicht. Een beter vind je niet.

EFEZIËRS 1,4-10**De keuze en het plan**

⁴In Christus immers heeft God, voordat de wereld gegrondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor hem heilig en zuiver te zijn, ⁵en hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden, ⁶tot eer van de grootheid van Gods genade, ons geschonken in zijn geliefde Zoon.

⁷In hem zijn wij door zijn bloed verlost en zijn onze zonden vergeven, dankzij de rijke genade ⁸die God ons in overvloed heeft geschonken. Hij heeft ons in al zijn wijsheid en inzicht ⁹⁻¹⁰dit mysterie onthuld: zijn voornemen om met Christus de voltooiing van de tijd te verwezenlijken en zijn besluit om alles in de hemel en op aarde onder één hoofd bijeen te brengen, onder Christus.

EFEZIËRS 1,4-10 De keuze en het plan

Is het je wel eens opgevallen hoe je soms een verhaal in je achterhoofd kunt hebben, dat telkens opnieuw opduikt, terwijl je over iets anders aan het praten bent?

Stel je voor dat je naar huis reist van je werk en de trein is weer eens te laat. Je hebt een halfuur op het perron gestaan en je werd alsmat chagrijniger in de kou. Uiteindelijk kwam de trein, maar hij was zo afgeladen vol dat je de hele rit naar huis ongemakkelijk moest staan.

Maar als je je familie over de reis vertelt, merk je dat je ze ook een groter verhaal vertelt. Iedereen weet dat de treinen niet op tijd rijden, omdat de huidige regering het opzettelijk heeft laten verslechteren, zodat ze hun eigen nieuwe systeem kunnen doorvoeren. Maar er komen verkiezingen aan en dan kun je deze regering wegstemmen en een nieuwe kiezen, één die uiteindelijk eens voor een goed spoorwegsysteem zal zorgen.

Dus terwijl je praat over je humeur vanwege de trein, heb je het ook over je boosheid op de huidige regering. En terwijl je praat over verbeteringen van jouw reisroute, heb je het ook over hoe het zal zijn onder de nieuwe regering. Er is een groter kader, een groter verhaal, waarin jouw kleine verhalen interessanter en belangrijker worden.

Het grote gebed van Paulus aan het begin van deze brief, is een lofzang op het grotere verhaal, waarin elk individueel christelijk verhaal – elk verhaal van persoonlijke bekering, **geloof**, geestelijk leven, gehoorzaamheid en hoop – zijn plek vindt. Alleen door het begrijpen en loven van het grote verhaal, kunnen we alles wat in onze kleine verhalen gebeurt, gaan begrijpen. Zo kunnen we God in en door onze levens aan het werk zien.

Het gebed bestaat uit drie delen. Toch is elk deel zo nauw verbonden met de andere, en is het zo rijk aan lofprijzing, dat het soms moeilijk is om te zien waar het om gaat. Vers 4-6 is de eerste paragraaf, na de inleidende lofzang in vers 3. Vers 7-10 is de tweede paragraaf en vers 11-14 is de afronding van het gebed. Laten we ze stuk voor stuk bekijken.

EFEZIËRS 1,4-10 De keuze en het plan

Vers 4-6 is een lofzang op het feit dat Gods volk *uit genade is gekozen* in de **Messias**. Dit is misschien wel het meest mysterieuze van alles. God, de schepper, 'koos ons in hem', oftewel in de koning, 'voordat de wereld gegrondvest werd' en hij heeft ons 'voorbestedemd voor hemzelf'.

Voor veel mensen, inclusief veel toegewijde christenen, is dit schokkend. Velen kunnen het zelfs niet geloven. Hoe kan God sommigen kiezen en anderen niet? Hoe kan het nou dat God vooraf kiest wie er volgeling van Jezus Christus wordt? Dan is onze vrije keuze toch helemaal weg?

Er zijn verschillende antwoorden mogelijk. We moeten hier zorgvuldig zijn. Paulus benadrukt gedurende deze hele paragraaf dat alles wat we in **Christus** hebben een geschenk is van Gods genade. In het volgende hoofdstuk zal hij verklaren dat wij, voordat deze genade naar ons toe kwam, 'dood' waren, en 'levend gemaakt' moesten worden (2,5). We konden nog geen vinger uitsteken om onszelf te helpen. De redding die we nodig hadden, moest van Gods kant komen. Dat is een van de dingen waar dit openingsgedeelte lovend over spreekt.

Het tweede, en dat ontbreekt vaak in discussies over dit punt, is dat de fase van onze redding in Christus wel van levensbelang is, maar tegelijk slechts een fase is, op weg naar het veel grotere doel van God. Gods plan is bedoeld voor de hele kosmos, het hele universum. Zijn kiezen en roepen van ons, en zijn vormen en leiden van ons in de Messias, zijn op een of andere manier verbonden met die grotere bedoeling. Hoe dit werkt, zullen we straks zien. Maar het punt is dat we niet gekozen zijn omwille van onszelf, maar om wat God door ons heen wil bereiken.

Dit wijst ons op het andere verborgen verhaal dat Paulus door dit hele gebed heen vertelt. Het is het verhaal van de **exodus** uit Egypte. God koos Abraham, Isaak en Jakob als de dragers van de belofte van de redding van de wereld – de redding van de hele kosmos, in het bijzonder de mensheid, van de zonde en dood die door de menselijke opstand in de wereld

EFEZIËRS 1,4-10 De keuze en het plan

waren gekomen. Als Paulus zegt dat God *ons* ‘in Christus koos’ – het ‘ons’ betekent hier alle christenen, Joden en **heidenen** samen – zegt hij dat zij die geloven in Jezus nu deel uitmaken van de vervulling van dat oude doel.

Maar het verhaal eindigt daar natuurlijk niet. In vers 7-10 vertelt Paulus het verhaal van het kruis van Jezus op zo’n manier, dat we daarin het oude verhaal van het Joodse pesachfeest horen terugklinken. Pesach was de nacht waarin de engel van de dood door Egypte ging. Het bloed van het lam, dat op de deurposten was gestreken, redde de Israëlieten toen van het oordeel dat hen anders zou hebben getroffen. Het woord dat vaak gebruikt werd voor dat moment was ‘verlossing’ of ‘redding’: het was het moment waarop God naar Egypte ging en het volk dat daar in slavernij was, voor zichzelf ‘kocht’. Nu heeft de echte ‘verlossing’ plaatsgevonden, als nieuwe vervulling van het oude verhaal. Vergeving van zonden is de echte ‘redding’ van de echte slavendrijver. En het is tot stand gebracht door het offerbloed van Jezus.

Op deze manier dit verhaal vertellen – het verhaal van Jezus de Messias en de betekenis van zijn dood, zodanig dat het duidelijk wordt dat het de vervulling is van het exodusverhaal – is een klassiek Joodse manier van het verheerlijken van Gods goedheid. Eredienst zal voor christenen vrijwel altijd inhouden dat ze *het verhaal vertellen* van wat God in en door Jezus heeft gedaan. Vanaf het begin bouwden deze vertellingen voort op de vroegere daden van God, die hij voor Israël deed. Het gebed zal nu afgesloten worden, door van de christelijke versie van de exodus verder te gaan naar de christelijke versie van het beloofde land.

Als je het gebed van Paulus overdenkt, neem dan wat tijd om na te denken over wat het voor hem betekende in de gevangenis te schrijven, in aanbidding van de God die ons bevrijd heeft. Open je hart in gebed, en bid voor degenen die vandaag nog steeds verlangen dat alles wat God in Christus deed werkelijkheid wordt in hun dagelijks leven.

EFEZIËRS 1,11-14 De erfenis en de Geest

EFEZIËRS 1,11-14**De erfenis en de Geest**

¹¹In hem heeft God, die alles naar zijn wil en besluit tot stand brengt, ons de bestemming toebedeeld ¹²om vanaf het begin onze hoop te vestigen op Christus, tot eer van Gods grootheid.

¹³In hem hebt ook u de boodschap van de waarheid gehoord, het evangelie van uw redding, in hem bent u, door uw geloof, gemerkt met het stempel van de heilige Geest die ons beloofd is ¹⁴als voorschot op onze erfenis, opdat allen die hij zich heeft verworven verlost zullen worden, tot eer van Gods grootheid.

Niet ver van de plek waar ik geboren ben, staat een oud kasteel. Het torent indrukwekkend uit boven de oevers van een rivier en is een uitdaging voor iedere tegenstander. Vandaag de dag zal de aanval eerder komen van de bank en de belastingdienst, dan van plunderende rovers. Daarom hebben de eigenaren er een winstgevende onderneming van gemaakt. Het kasteel is een prachtige toeristische attractie geworden – en een goede filmlocatie. Veel historische films hebben gebruik gemaakt van het kasteel, vaak als achtergrond. Een deel van de beroemde eerste Harry Potterfilm werd er opgenomen.

Het is echter nog steeds de woning van een familie. Dezelfde familie – een van de oude, adellijke geslachten van Engeland – heeft er al eeuwenlang gewoond. Het is van vader op zoon overgegaan. Of, in sommige gevallen, van broer op broer. Nog niet zo lang geleden stierf de hertog die er woonde plotseling. Hij had geen zoon of dochter als erfgenaam. Ineens kwam zijn broer in de schijnwerpers. Hij had totaal onverwacht een erfenis ontvangen, die zijn leven voorgoed veranderde.

Hij en zijn vrouw grepen hun kans. Nu ze zo'n erfenis hadden gekregen, was het meer dan de moeite waard er iets mee te doen. Terwijl ik dit schrijf, is men al bezig de kasteeltuinen tot de spectaculairste tuinen van het land te maken.

EFEZIËRS 1,11-14 De erfenis en de Geest

In onze tijd is een erfenis meestal gewoon geld – of iets dat al snel in geld kan worden omgezet. Maar in de oude wereld, en met name in de Joodse wereld, bestond een ‘erfenis’ heel vaak uit land wat je niet zomaar kon verkopen, zoals dat kasteel en het landgoed eromheen.

De erfenis die God aan Abraham, Isaak en Jakob had beloofd, was in principe het land van Kanaän. Gedurende de hele periode dat Israël in slavernij in Egypte woonde, was dat de hoop die hen deed volhouden. In welke bochten en kronkels het verhaal zich ook zou ontwikkelen, God zelf zou hun uiteindelijk de ‘erfenis’ geven: geen geldbedrag, maar het ideale land, het land dat overvloedt van melk en honing.

De **exodus** betekende daarom onder andere dat ze nu vrij waren om op weg te gaan en hun erfenis in bezit te nemen. Ze zwierven veertig jaar door de woestijn, dan weer deze en dan weer die kant op geleid, overdag door de wolkkolom en 's nachts door de vuurzuil. De aanwezigheid van de Heilige in hun midden was gevaarlijk – het was niet verstandig om te mopperen of in opstand te komen, zoals sommigen met schande en schade ervoeren – maar het was hun gegarandeerd dat ze er uiteindelijk zouden komen. En zo gebeurde het.

Nu vertelt Paulus dit deel van het verhaal opnieuw, als het einde van zijn lange openingsscène van aanbidding en lofprijzing. Dit keer echter gaat het natuurlijk over de nieuwe exodus, de nieuwe erfenis en het nieuwe zwerven in de woestijn. Zoals zo vaak in zijn brieven, ziet hij de kerk in de **huidige wereld** opnieuw doen wat Israël in de woestijn deed: uit de slavernij van zonde komend, door Gods geweldige handelen in Jezus de **Messias** op weg naar het nieuwe beloofde land.

Maar wat is dit nieuwe beloofde land? Wat is de beloofde erfenis?

Jarenlang en in vele tradities was het gebruikelijke christelijke antwoord: ‘De **hemel**.’ De hemel, zo dacht men, is de plaats waar we naartoe gaan. Er zijn geweldige boeken geschreven, zoals *De Christenreis naar de eeuwigheid* van John Bunyan,

EFEZIËRS 1,11-14 De erfenis en de Geest

waarin de hoofdpersoon niet lang en gelukkig leeft omdat iemand plotseling een erfenis ontvangt van een familielid. In plaats daarvan bereikt de held het einde van zijn leven hier op aarde en vertrekt om deel te krijgen aan het leven in de hemel. Maar dat is niet wat Paulus zegt, hier niet en ergens anders ook niet.

Het lijkt er eerder op, in dit gedeelte en in het hele hoofdstuk, dat de erfenis die hij in gedachten heeft de hele wereld is, wanneer die vernieuwd is door een nieuwe daad van Gods kracht en liefde. Paulus heeft in vers 10 al gezegd dat het Gods plan is om in de Messias alles in hemel en op aarde bijeen te brengen. God is immers de schepper. Het is niets voor hem om de aarde te laten wegrotten en maar gewoon te accepteren dat hij slechts één helft van de oorspronkelijke schepping voor de eeuwigheid overhoudt. Het is Gods bedoeling de hele kosmos, hemel en aarde, te vervullen met zijn aanwezigheid en genade. Wanneer dat gebeurt, zal de nieuwe wereld die dan ontstaat, waarin Jezus zelf de centrale persoon zal zijn, de 'erfenis' zijn waar het volk van Jezus naar verlangt.

In deze tijd is het dan ook de bedoeling dat de mensen die God door Jezus hebben leren kennen en hem zijn gaan vertrouwen, voor de rest van de wereld de tekenen zijn dat deze glorierijke toekomst onderweg is. Evenzo hebben zijzelf een teken ontvangen dat hun toekomst garandeert. Zij hebben de **heilige Geest** gekregen. De Geest is voor de christenen en de kerk wat de wolk en het vuur in de woestijn waren: de krachtige, persoonlijke aanwezigheid van de levende en heilige God, waar niet mee te spotten valt, die het vaak verwarde en opstandige volk naar hun erfenis leidt en hun de weg wijst.

Maar de Geest is meer dan alleen een leider en een gids. De Geest is zelf al onderdeel van de beloofde erfenis, omdat de Geest Gods eigen aanwezigheid is, die in de nieuwe wereld volledig en persoonlijk voor eeuwig bij ons zal zijn. (Daarom zijn in sommige nieuwtestamentische toekomstbeelden, zoals Openbaring 21, de hemel en de aarde samengevoegd, zodat

EFEZIËRS 1,11-14 De erfenis en de Geest

‘Gods woonplaats onder de mensen is’.) De Geest onderscheidt ons, bezegelt ons met Gods officiële zegel, als de mensen in het heden die gegarandeerd Gods nieuwe wereld zullen beërven.

We zien dit met name in vers 14. Het woord dat Paulus voor ‘voorschot’ gebruikt, kan ook vertaald worden met ‘garantie’. Het is een woord dat destijds gebruikt werd in wettelijke of commerciële betalingen. Stel dat ik een stuk land van jou wil kopen, dat tienduizend euro waard is. We kunnen dan afspreken dat ik de eerste duizend euro als ‘voorschot’ betaal. Dat bedrag is de garantie dat het volledige bedrag later komt, als alle details geregeld zijn. De Geest is de ‘garantie’: een onderdeel van de beloofde toekomst, die ons al in het heden ontmoet.

Deze commerciële vergelijking krijgt in vers 14 steeds meer de overhand (het vrolijk vermengen van vergelijkingen is volgens mij een van de tekenen dat dit inderdaad een brief van Paulus is). De tekst zegt eigenlijk dat we ons eigendom, of iets wat van ons zou moeten zijn, verpand hebben en het nu moeten ‘vrijkopen’ als ons eigen bezit. We zullen dit inderdaad doen, zegt Paulus, en de Geest is het teken dat we het op een dag volledig zullen bezitten.

Alles wordt natuurlijk gedaan ‘tot eer van Gods grootheid’. Kijk eens terug naar het verhaal dat Paulus in de vorm van aanbidding heeft verteld. God heeft het initiatief genomen. God heeft gedaan wat nodig was, heeft zelf heel veel moeten geven, om ons terug te kopen uit de slavernij van de zonde. God heeft ons de Geest gegeven als een teken van en voorschot op de hele vernieuwde kosmos, die op ons wacht als onze erfenis. De ontdekking dat jij zo’n erfenis zal gaan ontvangen, zou je hele leven moeten veranderen. Dan moet je toch wel instemmen met het lied van aanbidding?

EFEZIËRS 1,15-23 De kracht van de koning kennen

EFEZIËRS 1,15-23**De kracht van de koning kennen**

¹⁵Daarom, en ook omdat ik gehoord heb over uw geloof in Jezus, de Heer, en over uw liefde voor alle heiligen, ¹⁶dank ik God onophoudelijk voor u en noem ik u in mijn gebeden. ¹⁷Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de vader van alle luister, u een geest van inzicht schenken in wat geopenbaard is, opdat u hem zult kennen. ¹⁸Moge uw hart verlicht worden, zodat u zult zien waarop u hopen mag nu hij u geroepen heeft, hoe rijk de luister is die de heiligen zullen ontvangen, ¹⁹en hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven. ²⁰Die macht was ook werkzaam in Christus toen God hem opwekte uit de dood en hem in de hemelsferen een plaats gaf aan zijn rechterhand, ²¹hoog boven alle hemelse vorsten en heersers, alle machten en krachten en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomstige. ²²Hij heeft alles aan zijn voeten gelegd en hem als hoofd over alles aangesteld, voor de kerk, ²³die zijn lichaam is, de volheid van hem die alles in allen vervult.

‘En, hoe goed is ’ie?’

Een vriend van mij liet me zijn nieuwe telescoop zien. Hij had hem op de eerste verdieping neergezet, voor een raam dat uitkeek over zee.

‘Kijk maar eens.’

Ik had met mijn eigen kleine verrekijker de horizon al bekeken. Een paar schepen gingen voorbij. Een paar kleine vissersboten lagen wat dichterbij. Meer niet. Ik keek met één oog in zijn telescoop en kon bijna niet geloven wat ik zag.

De twee schepen die ik had gezien – opeens waren ze zo dichtbij, dat ik de namen op de boeg kon lezen en mensen kon zien rondlopen op het dek. Maar dat was nog maar het begin. Daarachter, waar mijn verrekijker helemaal niets had opgepikt,

EFEZIËRS 1,15-23 De kracht van de koning kennen

waren verschillende andere schepen te zien: grote en kleine, militair en beroepsvaart, inclusief een cruiseschip. De telescoop leek de griezelige macht te hebben dingen uit het niets tevoorschijn te laten komen.

Macht is een van de grote thema's in Efeziërs. Misschien komt dat wel doordat Efeze zelf en het omringde gebied gezien werden als een plaats van macht. In sociaal en maatschappelijk opzicht was de stad zeker machtig en zij zou nog machtiger worden. In de tijd van Paulus was het een belangrijk centrum van keizerlijke invloed. De Romeinse keizers waren erop gebrand om plaatsen te stichten en te onderhouden waar hun heerschappij kon groeien en bloeien.

Maar het was ook een centrum van religieuze macht. Allerlei soorten sekten en overtuigingen floreerden er en vaak waren ze op macht gericht: de macht van wat wij misschien magie zouden noemen, de macht om dingen gedaan te krijgen in de wereld, om mensen en gebeurtenissen te beïnvloeden, om rijkdom of gezondheid of invloed voor jezelf te bemachtigen en de ondergang van je vijanden te bewerkstelligen. Hun wereld, met andere woorden, werd geregeerd door de 'vorsten en heersers', de verschillende niveaus van machthebbers en autoriteiten, van lokale magistraten tot internationaal erkende goden en godinnen, en alles daartussenin.

Voor Paulus had het grootste vertoon van macht dat de wereld ooit had gezien, plaatsgevonden toen God Jezus uit de dood deed opstaan (vers 20). Niemand was ooit lichamelijk uit de dood opgestaan, daarvoor niet en daarna ook niet meer. (Als iemand vandaag de dag het idee heeft dat de eerste christenen bedoelden dat Jezus gewoon naar de **hemel** was gegaan, als ze zeiden dat hij uit de dood was opgewekt, hebben ze het mis. Dat zou geen buitengewoon vertoon van macht zijn geweest, maar eerder de gangbare verwachting van veel mensen in die tijd, zowel Joden als niet-Joden.) Deze macht van de schepper God onderscheidt zich direct van alle andere 'machten' die mensen ooit zouden kunnen tegenkomen. Ook laat het met-

EFEZIËRS 1,15-23 De kracht van de koning kennen

een zien dat zij superieur is aan die 'machten'. Sterker nog, de opgestane Jezus heeft nu, op basis van deze macht van God, de troon bestegen en heerst over de hele kosmos. En in de kern van het gebed van Paulus voor de kerk in de omgeving, dat nu aan de orde komt, zien we zijn verlangen dat ze gaan beseffen dat zij diezelfde macht, de macht die met Pasen zichtbaar was en die nu in Jezus is, dagelijks kunnen en mogen gebruiken.

Te veel christenen vandaag de dag en, zo vermoeden we, ook in de tijd van Paulus, zijn zich er eigenlijk niet van bewust dat deze macht er is en dat zij beschikbaar is. Zij zijn net als ik bij die vriend van mij: totdat ik door de krachtige telescoop keek, wist ik gewoon niet wat er op zee te zien was. Als iemand zegt 'nou, ik lijk niet veel macht te hebben als christen', of 'ik zie de macht van Jezus niet veel doen in de wereld', dan laat dat alleen maar zien dat ze dit gebed van Paulus nodig hebben. Paulus beeldt zich niet in dat alle christenen vanzelfsprekend de macht van God kunnen herkennen. Zoals hij in vers 17 zegt, er is een nieuw geschenk van wijsheid voor nodig, om dingen te leren zien die mensen normaal niet zien. En dat zal werkelijkheid gaan worden door het kennen van Jezus en door dat wat Paulus de 'verlichte ogen van het hart' noemt te richten op Gods licht.

God is al begonnen om krachtig in hen te werken, zoals hun trouwe **geloof** en liefde laten zien (vers 15). Daarom kan Paulus met vertrouwen bidden dat God deze vermeerdering van wijsheid en geloof daaraan zal toevoegen, met name door hun twee dingen te laten zien: de erfenis in al zijn glorie – met andere woorden, het visioen van de vernieuwde kosmos, waar we het in het vorige gedeelte over hadden – en de macht van God, die deze vernieuwing te zijner tijd tot stand zal brengen.

Die macht, de macht die Jezus opwekte uit de dood en die de hele wereld zal veranderen en doen overstromen van zijn glorie, is in feite al beschikbaar voor ons (vers 9). Dit betekent niet dat we tovenaars kunnen worden, die spectaculaire trucs kunnen uithalen om mensen te imponeren. Veel dingen die Gods macht in ons tot stand brengt, zoals geheime zonden

EFEZIËRS 2,1-7 Waarschuwingen op de verkeerde weg

doden en ons mensen van gebed maken, blijven verborgen voor de wereld en soms zelfs voor andere christenen.

Maar als hij over **Christus** spreekt als degene die verheven is boven alle mogelijke heersers en autoriteiten, weten we dat hij meent wat hij zegt. De lokale magistraten en raadsleden, provinciale bestuurders en gouverneurs, koningen, prinses en de keizer zelf: zij zijn allemaal onderworpen aan koning Jezus. Zij worden allemaal 'aan zijn voeten' gelegd, zegt hij. Dat is een citaat uit Psalm 8, een favoriete psalm in de kerken uit de eerste eeuw. Het gaat over Gods bedoeling voor de mensheid: dat wij soevereine heersers over de hele schepping zouden moeten zijn. Dat is wat bereikt is in Jezus de **Messias**. Hij is de ware mens, voor wie de hele wereld moet buigen.

En koning Jezus heeft, als zijn handen en voeten, in onze wereld zijn medewerkers, de kerk. Het is 'zijn lichaam, de volheid van hem die alles in allen vervult'. Als de kerk dit nu eens zou beseffen en zich ernaar zou gedragen!

EFEZIËRS 2,1-7**Waarschuwingen op de verkeerde weg**

¹U was dood door de mistappen en zonden ²waarmee u de weg ging van de god van deze wereld, de heerser over de machten in de lucht, de geest die nu werkzaam is in hen die God ongehoorzaam zijn. ³Net als zij lieten ook wij allen ons eens beheersen door onze wereldse begeerten, wij volgden alle zelfzuchtige verlangens en gedachten die in ons opkwamen en stonden van nature bloot aan Gods toorn, net als ieder ander. ⁴Maar omdat God zo barmhartig is, omdat de liefde die hij voor ons heeft opgevat zo groot is, ⁵heeft hij ons, die dood waren door onze zonden, samen met Christus levend gemaakt. Ook u bent nu door zijn genade gered. ⁶Hij heeft ons samen met hem uit de dood opgewekt en ons een plaats gegeven in de hemelsferen, in Christus Jezus. ⁷Zo zal hij, in de eeuwen

BIJBELSTUDIEGIDSEN

*EFEZIËRS, FILIPPENZEN,
KOLOSSENZEN, FILEMON*

Suggesties voor persoonlijke Bijbelstudie

1. Bid aan het begin van elke studie dat God tot je zal spreken door zijn Woord.
2. Lees de inleiding van de studie en beantwoord de Opening-vraag die erbij hoort. Deze vraag is bedoeld om je te helpen in het thema van de studie te duiken.
3. Lees en herlees het Bijbelgedeelte dat je gaat bestuderen. Elke studie is erop gericht je te helpen na te denken over de betekenis van het gedeelte binnen de context waarin het staat.
4. Schrijf je antwoorden op in een persoonlijk aantekeningenboekje of een dagboek. Elke studie bevat drie typen vragen: observatievragen, die ingaan op de feiten in het gedeelte, interpretatievragen, die de betekenis van het gedeelte verder onderzoeken, en toepassingsvragen, die je zullen helpen ontdekken wat de implicaties van de tekst zijn voor het groeien in Christus. Het uitschrijven van je antwoorden kan meer helderheid en een dieper begrip opleveren over jezelf en Gods woord.
5. Gebruik de richtlijnen in het Gebed-gedeelte om je op God te richten, hem te danken voor wat je hebt geleerd en te bidden over de toepassingen die je bedacht hebt.

Suggesties voor kringleden

1. Bereid je voor. Gebruik de tips voor persoonlijke Bijbelstudie die hierboven genoemd worden. Je zult ontdekken dat zorgvuldige voorbereiding je tijd in de kring en het gesprek met hen enorm zal verrijken.
2. Wees bereid om mee te doen in het gesprek. De leider van jouw

BIJBELSTUDIEGIDSEN

- kring zal niet gaan preken. In plaats daarvan zal hij of zij de vragen die in deze studiegids staan met je doornemen en de kringleden aanmoedigen met elkaar te bespreken wat ze geleerd hebben.
3. Blijf bij het onderwerp dat besproken wordt. Deze Bijbelstudies richten zich op een specifiek Bijbelgedeelte. Vermijd zo veel mogelijk te verwijzen naar andere gedeelten of bronnen buiten de Bijbel. Dit geeft iedereen de ruimte om op hetzelfde niveau mee te doen en het biedt de kans voor diepgaande studie.
 4. Wees gevoelig ten opzichte van de andere kringleden. Luister aandachtig wanneer zij vertellen wat ze hebben geleerd. Hun inzichten zouden je best eens kunnen verrassen! Bij elke vraag zijn verscheidene antwoorden mogelijk. Veel vragen hebben niet een 'juist' antwoord, met name als het gaat om betekenis- of toepassingsvragen. De vragen zijn juist bedoeld om ons te dwingen het gedeelte nog verder en dieper te onderzoeken. Probeer wat je zegt te laten aansluiten bij de opmerkingen van anderen. Bemoedig en bevestig de anderen zo vaak mogelijk. Dit zal de meer terughoudende kringleden aanmoedigen mee te doen.
 5. Let op dat je het gesprek niet gaan overheersen. We willen soms zo graag onze gedachten delen, dat we anderen te weinig kans bieden te reageren. Doe zeker mee! Maar geef anderen ook de ruimte dat te doen.
 6. Verwacht dat God je iets gaat leren, door het gedeelte dat je bespreekt en door de andere kringleden heen. Bid dat je zult genieten van de tijd met elkaar en dat je er wat aan hebt, maar bid ook dat de studie tot gevolg zal hebben dat er actie ondernomen wordt, door jezelf en/of door de kring.
 7. Het is voor groepen en kringen nuttig een paar basisrichtlijnen te volgen. Deze richtlijnen, die je kunt aanpassen aan je specifieke situatie, moeten aan het begin van de eerste bijeenkomst worden voorgelezen.
 - a. Alles wat in de kring gezegd wordt, is vertrouwelijk en zal niet buiten de kring besproken worden, tenzij er specifiek toestemming voor gegeven is.
 - b. We geven iedereen de tijd om te praten en iets te delen, zolang hij of zij zich daar gemakkelijk bij voelt.
 - c. We zullen over onszelf en onze omstandigheden praten, en gesprekken over anderen vermijden.

- d. We zullen aandachtig naar elkaar luisteren.
- e. We zullen erg voorzichtig en terughoudend zijn in het geven van advies.

Aanvullende richtlijnen voor de kringleider vind je achter in dit hoofdstuk.

EFEZIËRS

In deze Bijbelstudiegids, samengesteld met hulp van Lin Johnson die ik daar zeer erkentelijk voor ben, bestuderen we Efeziërs. Ik hoop dat we als christenen worden gesterkt en bemoedigd voor de nieuwe taken die ons wachten. We moeten goed onthouden dat al het waarachtig christelijk leven en handelen voortvloeit uit aanbidding. De ware aanbidding van de ware God kan niet anders dan vol vreugde en verwondering blijven verhalen van wat God in Jezus de Messias heeft gedaan. Geniet van het uitzicht. Beter krijg je niet te zien.

1. Efeziërs 1,1-14

Opening

Wanneer heb je iets dergelijks meegemaakt of zelf gedaan – iemand iets over een gewone gebeurtenis verteld en die gekoppeld aan een omvangrijkere kwestie? Zo niet, is er dan iets in je eigen leven waar dit je aan doet denken?

Studie

1. *Lees Efeziërs 1,1-10.* Het geweldige gebed van Paulus aan het begin van deze brief bejubelt het grotere verhaal waarbinnen elk afzonderlijk christelijk verhaal – over persoonlijke bekering, geloof, geestelijk leven, gehoorzaamheid en hoop – zich afspeelt. Pas als wij het grotere verhaal begrijpen en omarmen, mogen we de hoop koesteren dat wij alles wat in onze eigen kleinere verhalen omgaat, begrijpen, en zijn we in staat God in en door ons leven aan het werk te zien. Voordat Paulus het verhaal vertelt, stelt hij zichzelf echter voor.

Waarom begint Paulus met zijn geloofsbrieven (v. 1-2)?

2. Voordat Paulus verslag doet van zijn specifieke gebeden, stelt hij vast wat de juiste context is voor alle christelijke gebeden, overdenkingen en vermaningen: de aanbidding en verering van God die ons heeft overladen met zijn liefde. Waarom moet God op die manier worden vereerd en aanbeden (v. 2-3)?

3. Wat heeft God in en door Jezus de Messias voor ons gedaan?

4. Wat betekent het om door genade te zijn uitgekozen (v. 4-6)?

5. Wij zijn niet uitgekozen omwille van onszelf, maar omwille van datgene wat God door ons wil bereiken. Op welke manier zou God anderen door jou of door jouw christelijke gemeenschap willen zegenen (of hoe zegent hij op dit moment al)?

6. Welke zegeningen hebben wij in Jezus ontvangen (v. 7-8)?

7. Paulus zegt dat God ons deze zegeningen overvloedig schenkt. Hoe goed past 'overvloedig' bij de manier waarop jij Gods houding jegens jou begrijpt of ervaart? Leg uit.

8. Wat is Gods grote plan (v. 9-10)?

9. Hoe zie je het begin van dit plan zich vandaag de dag ontfouwen?

Paulus vertelt het verhaal van Jezus' kruis op zo'n manier dat we eronder het aloude verhaal van het Joodse Pesach kunnen horen. Het Pesach was de nacht waarin de engel des doods door het land Egypte waarde. Het bloed van het lam dat op de deurposten was gestreken, redde de Israëlieten van het oordeel dat hun anders had getroffen. Het vertellen van het verhaal op deze manier – het verhaal van Jezus de Messias en de betekenis van zijn dood, zo verteld dat duidelijk wordt dat het de vervulling van het verhaal van de uittocht is – is een klassieke Joodse manier om Gods goedheid te loven.. Voor christenen zal de verering van God altijd gepaard gaan met het *vertellen van het verhaal* van wat God in en door Jezus heeft gedaan.

10. Lees *Efeziërs 1,11-14*. Welke erfenis is ons toebedeeld (v. 11)?

11. Hoe weten we dat we deze erfenis zullen ontvangen (v. 12-14)?

Het woord dat Paulus hier voor ‘voorschot’ gebruikt, is een woord dat indertijd bij wettelijke of handelsovereenkomsten werd gebruikt. Stel dat ik een stuk grond van jou wil kopen, met een geschatte waarde van tienduizend euro. We zouden kunnen afspreken dat ik je de eerste duizend euro als ‘voorschot’ betaal, bedoeld als garantie voor het totaalbedrag wanneer de overeenkomst daadwerkelijk wordt gesloten. De heilige Geest is het ‘voorschot’: onderdeel van de beloofde toekomst, die ons alvast in het heden komt begroeten.

12. Wat betekent de wetenschap dat je Gods erfenis in haar geheel zult ontvangen voor jou?

Gebed

Loof God voor de zegeningen die hij jou door Jezus de Messias heeft gegeven en voor de erfenis die je op een dag in zijn geheel zult ontvangen.

2. Efeziërs 1,15-23

Opening

Wanneer heb jij iets onverwacht krachtigs ervaren?

Studie

1. Lees *Efeziërs 1,15-23*. Macht is een van de belangrijke thema's van *Efeziërs*. Misschien komt dat omdat Efeze zelf, samen met het omliggende gebied, werd gezien als een centrum van macht. Zeker in maatschappelijk en bestuurlijk opzicht was het een machtige stad, en die macht leek alleen maar verder toe te nemen. In Paulus' dagen was het een belangrijk centrum van keizerlijke invloed. Ook was het een centrum van religieuze macht. Voordat Paulus echter over macht

schrijft, vertelt hij zijn lezers eerst hoe dankbaar hij voor hen is. Waarom is hij dankbaar voor zijn lezers (v. 15-16)?

2. Hoe vermengt Paulus tijdens het bidden lofprijzing met smeekbeden (v. 17)?

3. Wat zijn zijn specifieke gebedsintenties voor zijn lezers (v. 17-19)?

4. Volgens Paulus' gebed verwerven we wijsheid wanneer we God leren kennen. Hoe komt het dat het beter leren kennen van Jezus ons de dingen anders doet zien?

5. Op welke praktische wijze kunnen we dat doen?

6. Wat was het grootste machtsvertoon dat de wereld ooit heeft gezien (v. 20)?

7. In Paulus' gebed voor de kerk in de omgeving die hij nu aanspreekt, staat zijn verlangen centraal dat zij gaan beseffen dat diezelfde macht, de macht die met Pasen te zien is geweest en waarmee Jezus nu bekleed is, voor hen beschikbaar is om dagelijks te gebruiken. Veel te weinig christenen zijn er zich vandaag de dag, en vermoedelijk evenmin in Paulus' tijd, van bewust dat deze macht bestaat en beschikbaar is. Voor hen geldt hetzelfde als wat mij bij mijn vriend overkwam: pas toen ik door zijn krachtige telescoop keek, zag ik wat er zich daarbuiten allemaal bevond.

Paulus verbeeldt zich niet dat alle christenen Gods macht automatisch kunnen herkennen. Zoals hij in vers 17 zegt: daar zal nieuwe wijsheid voor nodig zijn, om dingen te kunnen zien die mensen normaal gesproken niet zien. En dat zal gebeuren door Jezus te kennen en door wat Paulus noemt 'de verlichting van het hart'.

Hoe zou het gebruikmaken van die macht er in ons dagelijks leven al dan niet moeten uitzien?

8. Op welke manier heb jij deze macht in je leven ervaren?

9. Welk gezag heeft Jezus nu (v. 21-22)?

10. Koning Jezus als hoofd van de groep gelovigen heeft de kerk als zijn handen en voeten. De kerk is 'zijn lichaam [...], de volheid van hem die alles in allen vervult.' Hoe kunnen wij, zijn kerk, binnen deze wereld optreden als zijn zaakwaarnemers?

Gebed

Dank God voor de macht die jij dankzij Jezus' opstanding hebt, en vraag hem je te helpen die macht in je dagelijks leven te gebruiken.

3. Efeziërs 2,1-10

Opening

Beschrijf een moment waarop je de verkeerde richting bent ingeslagen, achter het stuur, in een relatie of in een geheel andere situatie.

Studie

1. Lees *Efeziërs 2,1-7*. We leven in een wereld waarin mensen, als ze hun eigen gang gaan, niet alleen de verkeerde richting kiezen, maar ook vol vertrouwen volhouden dat ze op de goede weg zijn. Welke krachten verlokken of dwingen ons om in geestelijk opzicht de verkeerde richting te kiezen (v. 1-2)?

Welke redenen heb je mensen horen vertellen voor de richting die ze in hun leven hebben gekozen?

2. Waar worden, volgens Paulus, mensen die de verkeerde kant op gaan door gekenmerkt (v. 3)?

3. Als het probleem hierin bestaat dat het algemeen aanvaarde gedrag van de hele mensheid de mensen rechtstreeks naar de dood leidt – de ultieme verwoesting van hun mens-zijn – dan is het antwoord dat God geeft een weg door de dood en naar een geheel nieuw leven. Wat heeft God voor ons gedaan om ons op de juiste weg te krijgen (v. 4-6)?

4. Waarom houdt God zo veel van ons?
5. Hoe is je eigen ‘verandering van richting’ door Christus ontstaan?
6. God heeft ons levend gemaakt en in Christus opgewekt (v. 4-6). Wat wil God volgens vers 7 hiermee bereiken?

Heel wat mensen die op volle snelheid de verkeerde kant op rijden, willen God graag zien als iemand die een beetje hebberig, gemeen of bekrompen is – net als mensen die van hun ritje genieten niet graag van een ander horen dat ze de verkeerde kant opgaan en dat ze bijna bij de laatste afslag zijn waar ze nog om kunnen keren. De beslissende factor hier is, net als altijd, Jezus. Neem zijn opstanding weg, en we weten niet beter of de weg naar de dood is de enige weg die er is. Zorg ervoor dat de opstanding weer in beeld komt en je realiseert je twee dingen. De eerste is dat er een andere weg is. De tweede is dat je dringend wordt opgeroepen je om te draaien en die weg te volgen.

7. Lees *Efeziërs 2,8-10*. Wat is de weg naar onze redding (v. 8-9)?

8. Het evangelie van Paulus draait helemaal om genade die meer is dan verrijking. Het geeft leven aan de doden. Het is Gods kosteloze, onverdiende geschenk.

Veel mensen denken dat ze hun redding kunnen verdienen door goede werken te doen. Heb jij ooit het gevoel dat je Gods gunst of genade moet verdienen? Zo ja, hoe komt het dan dat je er moeite mee hebt zijn genade als gratis geschenk te aanvaarden?

9. Waarom heeft God ons gered (v. 10)?

10. De ‘goede daden’ die Paulus in vers 10 noemt, zijn niet dezelfde als de ‘het naleven van de wet’ (wat hij in Romeinen afwijst) waardoor mensen als lid van de Joodse gemeenschap worden gekenmerkt. De ‘goede daden’ zijn de manier van leven, de levensweg die christenen bewandelen de goede kant op, na de desastreus verkeerde reis waar eerder over is geschreven. Wat zijn enkele van de goede daden waarvoor God ons heeft geschapen?

11. Vers 10 is een van Paulus' belangrijke uitspraken over hoe christenen in het middelpunt van Gods nieuwe schepping staan. Wij zijn, zegt hij, Gods creatie. Dit woord heeft soms een artistieke klank. Het zou erop kunnen wijzen dat wat God aan ons in koning Jezus heeft gedaan een kunstwerk is, als een gedicht of een beeldhouwwerk. Of, op grond van wat hij verder zegt, lijken wij misschien wel op een muziekpartituur; en de muziek die we nu moeten spelen, is de ware weg van mens-zijn, in een elegant ontwerp door God gepresenteerd, zodat wij die weg kunnen volgen. Dat vormt de manier van leven waar hij in de hoofdstukken 4 tot 6 verder op ingaat.

Hoe reageer jij op het idee dat jij Gods artistieke creatie bent?

Gebed

Dank God dat hij redding schenkt door genade en dat hij niet van je verwacht dat je goed genoeg bent om die te verdienen. Vraag of hij je wil laten zien welke goede daden je deze week kunt doen om te laten zien dat je bent gered.

4. Efeziërs 2,11-22

Opening

Wanneer heb jij geprobeerd deel te worden van een nieuwe groep: een nieuw land, een groep vrienden op school of op het werk? Beschrijf je ervaring.

Studie

1. Lees *Efeziërs 2,11-16*. In geestelijk opzicht worden wij ook deel van een nieuwe groep. Hoe beschrijft Paulus de heidenen voordat zij deel gingen uitmaken van deze nieuwe groep (v. 11-13)?

Het woord dat Paulus in vers 12 gebruikt om hen te beschrijven als mensen zonder God is het woord waaraan wij het woord *atheïsten* hebben ontleend. Dit is ironisch, omdat de heidenen dat woord

BIJBELSTUDIEGIDSSEN – EFEZIËRS

vroeger voor Joden gebruikten, en daarna ook voor christenen, omdat noch Joden noch christenen standbeelden van hun goden hadden. Geen van beide groeperingen deed, voor zover het heidense oog kon zien, aan dierenoffers, raadpleegde orakels of hield zich bezig met zaken die heidenen associeerden met de verering van hun goden. Paulus, die vrijmoedig op hetzelfde standpunt staat als de Joodse schrijvers uit die tijd, verklaart dat de heidense goden feitelijk niet-goden zijn. Degenen die denken hen te vereren, vereren iets wat in werkelijkheid niet bestaat.

2. Wat deed Jezus aan de ene kant specifiek voor de heidenen (v. 12-14) en aan de andere kant specifiek voor het Joodse volk (v. 14-15)?

3. Denk erover na hoe degenen die deze brief van Paulus kregen op deze verzen zouden kunnen hebben gereageerd. Hoe gemakkelijk of moeilijk denk je dat het voor hen is geweest om de eenheid gestalte te geven waartoe zij als medegelovigen in Christus werden opgeroepen?

4. Waarom heeft God dit alles gedaan (v. 16)?

De hedendaagse kerk heeft niet langer te maken met de kwestie om Joden en heidenen in een familie te doen opgaan, hoewel er plaatsen zijn waar dit nog steeds een groot probleem is. Waar we wel op heel dringende wijze mee te maken hebben, is een kwestie die Paulus als brandend vraagstuk zou beschouwen. Als onze kerken nog steeds gekenmerkt worden door rassenscheiding of culturele verschillen, dan zou hij zeggen dat ons evangelie, ons inzicht in de betekenis van Jezus' dood, te wensen overlaat.

5. Welke uitdagingen doen zich vaak voor wanneer groepen mensen die gescheiden waren, bijeenkomen om als een groep verder te gaan?

6. Hoe goed zijn verschillende groepen in jouw kerk of christelijke gemeenschap verenigd in een lichaam? Leg uit.

7. Welke veranderingen zou je moeten doorvoeren voor meer openheid om mensen in je kerk die anders zijn op te nemen?

BIJBELSTUDIEGIDSEN – EFEZIËRS

8. Hoe kunnen we, in het licht van Efeziërs 2,1-3 (en verderop in 4,17-24), onderscheid maken tussen de ‘verschillen’ binnen de kerk die onbelangrijk en de ‘verschillen’ die juist wel belangrijk zijn?
9. Lees Efeziërs 2,17-22. Hoe heeft Jezus’ leven en dood vrede gebracht aan zowel de Joden als de heidenen (v. 17-18)?
10. Op welke manieren heb jij deze vrede ervaren?
11. Paulus beschrijft onze gelijkheid in Jezus met drie beelden: *burgers*, *huisgenoten* en *bouwwerk*. Op welke manier geeft elk van deze drie woorden een beschrijving van mensen voor en nadat ze christen zijn geworden (v. 19-22)?

In de afsluitende verzen van het hoofdstuk wordt een van de centrale symbolen uit het Jodendom gebruikt en binnenstebuiten gekeerd. De tempel in Jeruzalem was niet alleen het religieuze centrum van de natie en de pelgrimsplaats waar de Joden vanuit de hele wereld naartoe trokken. De tempel was tevens het politieke, sociale, muzikale en culturele hart van Jeruzalem – en ook de plek waar feesten plaatsvonden. De reden hiervoor was dat de God van Israël had beloofd daar te wonen. Vele mensen geloofden dat het de plaats was waar aarde en hemel elkaar ontmoetten.

Nu verklaart Paulus echter dat de levende God een nieuwe tempel opricht. Die bestaat niet uit stenen, bogen, pilaren en altaren, maar uit mensen. Sommige Joden waren al bezig de gedachte te verkennen dat een gemeenschap, in plaats van een gebouw, de plaats kon zijn waar God daadwerkelijk zijn tent zou opslaan. Maar tot aan Paulus had niemand iets dergelijks daadwerkelijk gezegd.

12. Laten we nogmaals naar deze drie beelden kijken – burgers, huisgenoten en een bouwwerk. Welke implicaties heeft het om een burger van Gods koninkrijk te zijn?
13. Hoe zouden onze interacties met elkaar anders moeten zijn wanneer we huisgenoten van God zijn?